

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0822U100774

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 11-04-2022

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Харітонова Маргарита Вікторівна

2. Kharitonova Marharyta V.

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 081

Назва наукової спеціальності: Право. Право

Галузь / галузі знань:

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 18-02-2022

Спеціальність за освітою: Правознавство

Місце роботи здобувача: Великоновосілківська селищна рада

Код за ЄДРПОУ: 04341577

Місцезнаходження: вул. Пушкіна, буд. 32, смт. Велика Новосілка, Великоновосілківський р-н., Донецька обл., 85500, Україна

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): ДФ 41.884.031

Повне найменування юридичної особи: Одеський державний університет внутрішніх справ

Код за ЄДРПОУ: 08571570

Місцезнаходження: вул. Успенська, буд. 1, м. Одеса, Одеська обл., 65014, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство внутрішніх справ України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Одеський державний університет внутрішніх справ

Код за ЄДРПОУ: 08571570

Місцезнаходження: вул. Успенська, буд. 1, м. Одеса, Одеська обл., 65014, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство внутрішніх справ України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик: 10.79

Тема дисертації:

1. Свідок як суб'єкт кримінального провадження.
2. Witness as a subject of criminal proceedings.

Реферат:

1. Дисертацію присвячено дослідженню свідка як суб'єкта кримінального провадження. На підставі аналізу нормативних та доктринальних джерел, слідчої та судової практики у роботі розглянуті теоретико-методологічні основи, досліджені питання нормативного забезпечення процесуального статусу, імунітету свідка, забезпечення безпеки цього суб'єкта кримінального провадження, а також особливості участі окремих категорій свідків у кримінальному провадженні. На підставі аналізу наукових джерел встановлена відсутність у вітчизняній теорії кримінального процесу монографічних досліджень, присвячених особливостям реалізації окремих прав, обов'язків, гарантій та відповідальності свідка у кримінальному провадженні. Доведено, що невизначеність окремих нормативно-правових формулювань негативно впливає на прийняття процесуальних рішень під час досудового розслідування та судового розгляду, а також забезпечення прав і законних інтересів самого досліджуваного суб'єкта. Запропоновано власну методологічну програму, до якої включені загальнонаукові, спеціальні і конкретно наукові методи пізнання, які використані у взаємозв'язку задля забезпечення всебічності, повноти та об'єктивності наукових

результатів проведеного дослідження. На підставі міждисциплінарного підходу досліджені категорії «правове становище», «правове положення», «правовий статус», «процесуальний статус» та їх співвідношення. На підставі вивчення доктринальних підходів робиться висновок про те, що процесуальний статус є проявом правового положення особи, яка залучається в якості суб'єкта до кримінального провадження. Дослідження співвідношення процесуального статусу та правового статусу дозволяє констатувати діалектичний зв'язок між ними. Запропоновано визначити узагальнену дефініцію правового статусу особи як закріпленого правом фактичного її соціально значущого положення, яке відображає індивідуальні особливості людини і реальне її положення в системі суспільних відносин, що характеризується юридичним складом і визначає особу як суб'єкта права. Визначені структурні елементи процесуального статусу свідка, досліджені їх особливості. Доведено, що для визначення процесуального статусу свідка у кримінальному провадженні необхідна наявність двох підстав: фактичної та юридичної. До фактичних підстав віднесено фактичні дані, які свідчать про володіння свідком інформацією, яка має значення для кримінального провадження. Юридичні підстави – це рішення сторони обвинувачення, слідчого судді, суду, щодо виклику особи для давання показань в якості свідка. У контексті набуття особою процесуального статусу свідка та його реалізації, можливості використання інформації, отриманої від свідка в якості доказів досліджено питання кримінальної процесуальної правосуб'єктності, складовими елементами якої є правоздатність і дієздатність, які мають специфічний прояв у кримінальному процесі. На підставі аналізу наукових джерел, кримінального процесуального законодавства України та зарубіжних держав визначено, що нормативне визначення свідка, наведене у ч. 1 ст. 65 КПК України є недосконалим, у зв'язку з чим запропонована авторська дефініція поняття «свідок». Констатується, що малодослідженими у теорії кримінального процесу є категорії «свідок обвинувачення» та «свідок захисту», а кримінальне процесуальне законодавство України взагалі не містить визначення цих понять. Розглянуті питання дискредитації свідка та дискредитації показань свідка, вплив зазначених процедур на визнання показань свідка в якості доказів у кримінальному провадженні. Окрема увага у дослідженні приділена праву свідка користуватися під час давання показань та участі у проведенні інших процесуальних дій правовою допомогою адвоката. Визначено, що порядок залучення такого адвоката, його права та обов'язки під час кримінального провадження чітко не визначені КПК України, що негативно впливає на реалізацію зазначеного права свідком. Надані авторські пропозиції щодо внесення доповнень до кримінального процесуального законодавства з метою врегулювання питань участі зазначеного суб'єкта у кримінальному провадженні. Досліджено зарубіжне законодавство щодо участі у кримінальному провадженні свідка, що має право на захист, проаналізована можливість включення такого учасника до кримінального процесуального законодавства України. Визначено, що процесуальна відповідальність свідка, як специфічний процесуальний засіб забезпечення кримінальних процесуальних відносин, полягає у накладенні на порушника грошового стягнення чи застосування приводу, що є самостійним видом юридичної відповідальності. Саме існування в кримінальному процесуальному праві власних засобів забезпечення кримінальних процесуальних відносин, характер та особливості яких визначаються змістом цих відносин, є гарантією виконання процесуальних обов'язків.

2. Based on the analysis of scientific sources, the absence of monographic research on the peculiarities of the implementation of certain rights, duties, guarantees and responsibilities of a witness in criminal proceedings has been established in the domestic theory of the criminal process. It is proved that the uncertainty of certain legal formulations has a negative impact on the adoption of procedural decisions during the pre-trial investigation and trial, as well as ensuring the rights and legitimate interests of the subject. An own methodological program is proposed, which includes general scientific, special and specific scientific methods of cognition, which are used in conjunction to ensure the comprehensiveness, completeness and objectivity of the scientific results of the study. Based on the interdisciplinary approach, the categories "legal status", "legal position", "legal condition", "procedural status" and their relationship were studied. Based on the study of doctrinal approaches, it is concluded that the procedural status is a manifestation of the legal status of the person involved as a subject in criminal proceedings. The study of the relationship between procedural status and legal status allows us to state the dialectical

relationship between them. It is proposed to define a generalized definition of the legal status of a person as enshrined in law of his actual socially significant position, which reflects the individual characteristics and real position in the system of social relations, characterized by legal structure and defines the person as a subject of law. The structural elements of the procedural status of a witness are determined, their features are investigated. It is proved that in order to determine the procedural status of a witness in criminal proceedings, two grounds are required: factual and legal. The factual grounds include factual data that testify to the witness's possession of information relevant to criminal proceedings. Legal grounds are the decision of the prosecution, the investigating judge, the court to summon a person to testify as a witness. In the context of acquiring procedural status of a witness and its implementation, the possibility of using information obtained from a witness as evidence, the issue of criminal procedural legal personality, the components of which are legal capacity and capacity, which have a specific manifestation in criminal proceedings. Based on the analysis of scientific sources, criminal procedural legislation of Ukraine and foreign countries, it is determined that the normative definition of a witness, given in Part 1 of Art. 65 of the CPC of Ukraine is imperfect, in connection with which the author's definition of the term "witness" is proposed. It is stated that the categories of "prosecution witness" and "defense witness" are poorly studied in the theory of criminal procedure, and the criminal procedure legislation of Ukraine does not contain a definition of these concepts at all. The issues of discrediting a witness and discrediting a witness's testimony and the impact of these procedures on the recognition of a witness's testimony as evidence in criminal proceedings are considered. Particular attention in the study is paid to the right of a witness to use the legal assistance of a lawyer while testifying and participating in other procedural actions. It is determined that the procedure for engaging such a lawyer, his rights and responsibilities during criminal proceedings are not clearly defined by the CPC of Ukraine, which negatively affects the exercise of this right by a witness. Author's proposals for amendments to the criminal procedure legislation in order to resolve the issues of participation of the said subject in criminal proceedings are provided. The foreign legislation on participation in the criminal proceedings of a witness who has the right to protection has been studied, the possibility of including such a participant in the criminal procedure legislation of Ukraine has been analyzed. It is determined that the procedural responsibility of a witness, as a specific procedural means of ensuring criminal procedural relations, consists in imposing on the violator a monetary penalty or the use of a pretext, which is an independent type of legal liability. The very existence in criminal procedural law of one's own means of securing criminal procedural relations, the nature and peculiarities of which are determined by the content of these relations, is a guarantee of the performance of procedural duties. The categories of "truthfulness" and "untruthfulness" of a witness's testimony, as well as the issue of bringing a witness to criminal responsibility for knowingly false testimony, refusal to testify, disclosure without the written permission of the prosecutor, investigator pre-trial investigation data.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Тетерятник Ганна Костянтинівна
2. Teteriatnyk Hanna K.

Кваліфікація: д. ю. н., 12.00.09

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кудінов Сергій Сергійович
2. Kudinov Sergiy S.

Кваліфікація: д. ю. н., 12.00.09

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Смірнова Вікторія Володимирівна
2. Smirnova Viktoriia V.

Кваліфікація: к.ю.н., 12.00.09

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Тарасенко Владислав Єгорович

2. Tarasenko Vladyslav Ye.

Кваліфікація: д. ю. н., 12.00.09

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Мудрецька Ганна Володимирівна

2. Mudretska Hanna V.

Кваліфікація: к. ю. н., 12.00.09

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Меркулова Валентина Олександрівна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Меркулова Валентина Олександрівна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Реєстратор

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Т.А.